

ADVIES Intersectoraal Raadgevend Comité Jeugdhulp

advies 2019-02: afstemming regio-indelingen in Vlaanderen

Datum: 16 mei 2019

De leden van het raadgevend comité stellen vast dat er enerzijds provincies, regio's en zones worden gebruikt bij programmering en erkenning (bv. VK's: één per provincie, één pleegzorgdienst per provincie) en dat er ook programmering op het federale niveau gebeurt. Anderzijds worden bij het bepalen van samenwerkingsopdrachten aan voorzieningen ook verschillende territoriale afbakeningen gehanteerd (bv: 6 regio's IJH, 6 crisisnetwerken IJH in CAW's, 10 netwerken GGZ minderjarigen, provinciale netwerken GGZ, 60 eerstelijnszones, 15 regionale zorgzones ...).

Ondanks dat het departement WVG de opdracht heeft tot inventarisering en analyse van diverse regio-indelingen in Vlaanderen m.b.t. het welzijn- en gezondheidsbeleid wenst het raadgevend comité, op eigen initiatief, het volgende onder de aandacht te brengen:

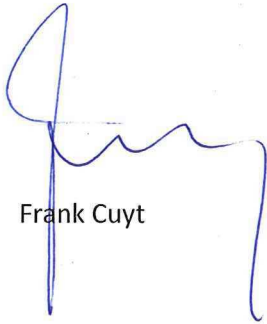
- (1) De opdracht moet niet alleen zijn het inventariseren en analyseren van de diverse regio-indelingen in Vlaanderen maar ook een afstemming van die regio-indelingen. Er dient meer duidelijkheid te komen in de functionaliteit van de verschillende regio's/zones. Bijkomend wordt bij de uitwerking van regio-indelingen best voorafgaandelijk een aantal principes en uitgangspunten vastgelegd die als leidraad en toetssteen kunnen dienen bij de uitrol: bereikbaarheid, lokale, regionale en supraregionale zorg- en ondersteuningsnaden, beschikbare expertise, cliënttoets, cliëntenstromen ...
- (2) De veelheid van territoriale afbakeningen is verwarrend, onoverzichtelijk en niet efficiënt. Deelname aan diverse overlegtafels, netwerken in deze regio's en zones betekent een belangrijke tijdsinvestering voor professionelen, voor gebruikers en overheidsambtenaren. Het beperken van het aantal regio-indelingen en de afstemming tussen onderscheiden regio's kunnen ongetwijfeld leiden tot efficiëntiewinsten, met name op niveau van organisaties. Het zal leiden tot minder onderscheiden overlegplatformen en -fora. Het kan de afstemming van de hulpverlening bovendien effectiever maken. Organisaties kunnen

zich meer richten op hun “corebusiness”. Het aantal overlegplatformen en - fora is wel mede afhankelijk van de finaliteit (bv. beleidsmatig of concrete organisatie van zorg). Overleg moet ook functioneel zijn en niet een verplichting om bij alles betrokken te zijn.

- (3) Er zijn vier functies van een regio/gebiedsbepaling nl programmatie, erkenning, organisatie en (client)overleg. Daarom zou het onder meer zinvol zijn om alle bestaande decreten en besluiten die betrekking hebben op jeugdhulp te screenen adhv de begrippen ‘zone, regio, gemeente, provincie, gebied’ om de functies te bepalen én om na te gaan welke overlappings bestaan binnen bepaalde gebiedsomschrijvingen en tussen of binnen subsectoren van de jeugdhulp
- (4) Bij het opmaken van nieuwe regelgeving, bij intersectorale programmatie moet men rekening houden met de reeds bestaande regio’s, zones, netwerken en of men niet een bestaande regio/zone, overleg en/of netwerk kan gebruiken ipv nieuwe te installeren De regio’s, zones, netwerken, ... vallen ook niet noodzakelijk samen
Enerzijds moet er binnen het beleidsdomein Jeugdhulp afstemming zijn (bv. tussen jeugdhulpsectoren, tussen jeugdhulp en hulpverlening voor volwassenen) en anderzijds ook afstemming met regio’s uit andere beleidsdomeinen die gevat worden door IJH zoals bv onderwijs (o.a. clb’s) Zo kan zorgverlening op maat van de client en de continuïteit ervan maximaal worden gegarandeerd
- (5) Er moet meer interne afstemming komen binnen de Vlaamse Overheid voordat er initiatieven en oproepen op het terrein worden gelanceerd bv door een systematische voorafgaandelijke ‘toets’ van de impact van bepaalde beslissingsvoorstellen
Beleidsmaatregelen (bv uitbreidingsbeleid en programmatie) dienen wat de regionale uitrol betreft, maximaal op elkaar worden afgestemd, zowel qua organisatie als timing. We kunnen als voorbeeld verwijzen naar de verschillende werven van het huidige uitbreidingsbeleid binnen jeugdhulp
- (6) Bij de uitwerking van regio-indelingen moet ook rekening worden gehouden met het gegeven dat voorzieningen soms actief zijn in meerdere regio’s of hulpverlening bieden aan clienten over regiogrenzen heen (in het kader van supraregionale opdrachten) terwijl ze nu niet betrokken zijn bij het beleid van een andere regio.
- (7) Regio-indelingen en -grenzen mogen echter niet beperkend werken. Wanneer een overleg of een samenwerking om vanuit efficiëntie-overwegingen beter op een hoger niveau worden georganiseerd, moet dit regio-overschrijdend kunnen gebeuren Zo zien we het mogelijk dat bijvoorbeeld twee aaneengrenzende eerstelijnszones kunnen samenwerken Regionale samenwerkingsverbanden moeten zich zelf zo kunnen organiseren dat ze hun opdracht naar behoren kunnen opnemen
Zo moet ook de zorggebruiker de vrijheid hebben ook buiten zijn woonregio hulp te zoeken.
- (8) Het afstemmen van zowel inhoud, samenhang, bereikbaarheid mag niet uitgaan van een voorzieningenbenadering, maar van een zorgopdracht voor een doelgroep. Het werkingsgebied waarbinnen voor elk van deze voorzieningoverschrijdende zorgprogramma’s en -trajecten een voldoende schaalgrootte, samenhang, spreiding en bereikbaarheid gewenst is, is dus niet identiek. Niet elke voorziening zal met het geheel of

delen van zijn zorgaanbod in elk zorgprogramma actief kunnen en moeten zijn. Daarom is een simpele puur territoriale (geografische) aanpak uitgaande van de voorzieningen niet wenselijk.

De voorzitter,

A handwritten signature in blue ink, consisting of a large loop at the top left, followed by a series of smaller loops and a long vertical stroke at the bottom right.

Frank Cuyt